

اولین مفسر بانوی شیعه

علامه می‌فرمودند هر دو سال یک بار، باید تفسیر قرآن تجدید شود و این بدان معناست که باید تفاسیر جدیدی نوشته شود؛ بانو امین کار بی‌نظیری کردند و اولین فردی از بانوان شیعه هستند که تفسیری کامل از قرآن ارائه کرده است.



علامه می‌فرمودند هر دو سال یک بار، باید تفسیر قرآن تجدید شود و این بدان معناست که باید تفاسیر جدیدی نوشته شود؛ بانو امین کار بی‌نظیری کردند و اولین فردی از بانوان شیعه هستند که تفسیری کامل از قرآن ارائه کرده است.

دکتر زهره اخوان‌مقدم، استادیار دانشگاه علوم و فنون قرآن کریم تهران در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، در خصوص فعالیت قرآنی بانو امین، گفت: نوشتن تفسیر مهم‌ترین اقدام قرآنی بانو امین بود. بسیاری از علمای تراز اول تفسیر کاملی از قرآن ندارند، مرحوم آیت‌الله خویی می‌خواستند تفسیر کاملی بنویسند که مشکلاتی در حوزه پیش آوردند و نگذاشتند ایشان این کار را انجام دهند و ما متأسفانه در عالم تشیع تفاسیر زیادی نداریم.

وی ادامه داد: علامه می‌فرمودند هر دو سال یک بار، باید تفسیر قرآن تجدید شود و این بدان معناست که باید تفاسیر جدیدی نوشته شود، اما این کار در عمل اتفاق نیافتاده است. بانو امین کار بی‌نظیری کردند و ایشان اولین فردی از بانوان شیعه هستند که تفسیری کامل از قرآن ارائه کرده است.

اخوان با بیان اینکه تفسیر بانو امین رویکرد اجتهادی دارد، گفت: تفسیر اجتهادی ایشان بر اساس مباحث علوم قرآنی از قبیل عدم تحریف قرآن، جامعیت، اسباب نزول و عام و خاص تفسیر بسیار جالبی از آیات قرآن به عمل آورده است. این استادیار دانشگاه ادامه داد: جالب این جاست که اگر چه ایشان به معنایی قرآنی و اهل بیتی یک عارف کامل بودند، تفسیرشان فلسفی و عرفانی نیست. ما در تفسیر علامه صبغه فلسفی و یا در تفسیر کشاف زمخشری صبغه ادبیات عرب و بلاغت را غالب می‌بینیم، ولی تفسیر بانو امین صبغه عرفانی ندارد.

امتحان الهی با مرگ نه فرزند

وی افزود: من در حوزه علمیه بانو امین تحصیل و تدریس داشتم و با روحیات ایشان آشنا بودم؛ خانم امین نه فرزند به دنیا آوردند که همه آنها پس از یک یا دو سال از دنیا رفتند و به نظرم این نوعی امتحان الهی بود. استاد بانو امین تعریف می‌کردند که ایشان چند روز پس از مرگ فرزندان‌شان، برای تحصیل آماده بودند. صبر ایشان در این زمینه مثال‌زدنی بود.

بانوامین، ساخت حوزه علمیه

اخوان تصریح کرد: نکته بعدی در خصوص ایشان این است که مدرسه علمیه درست کردند. هم و غم ایشان صرفاً تهذیب نفس خودشان نبود، که تنها کتاب نوشته و تحصیل کنند. مدرسه بانو امین جایی بود که بسیاری در آنجا به صورت رایگان تحصیل کردند و بسیار فضای معنوی خوبی داشت؛ روحانیت فضای مدرسه بانو پس از سی سال از خاطر من نرفته است.

وی افزود: فرزندان ایشان امروز جز تجار اصفهان هستند و حوزه علمیه ایشان نیز هنوز برقرار است و خانم علویه همایونی از شاگردان برجسته‌شان که ایشان هم از بانوان نمونه روزگار هستند، حوزه را اداره می‌کنند.

درسی که بانو امین می‌دهد

این استاد دانشگاه در پاسخ به این پرسش که بانو امین چه درسی به بانوان می‌دهد، گفت: اگر بانوان ایرانی با هیچ عالمی غیر از ایشان آشنا نشوند، قطعاً به تحصیل و زندگی خدا محور ترغیب خواهند شد. ایشان در زندگی شخصی هم الگو بودند؛ ایشان همسر و مادری نمونه بودند.

جای ترمه‌ها روی بند است نه دل من

اخوان با بیان اینکه نکته جالب در خصوص زندگی ایشان این است که ثروت ایشان مانع از پیشرفت معنوی‌شان نشد، گفت: ایشان همسر امین‌التجار اصفهان و از ثروت بسیاری برخوردار بودند، اما در عین حال از حیث عبادت، تعلیم و تعلم و محو نشدن به امور دنیوی نیز سرآمد بودند.

این استادیار دانشگاه به ذکر خاطره‌ای از بانو امین پرداخته و گفت: اصفهانی‌ها به ترمه که بسیار هم قیمتی است، علاقه دارند و برای این که ترمه را بید از بین نبرد بعضاً روی بند آویزان می‌کنند. یک روز که برای شرکت در کلاس به خانه بانو امین می‌رفتیم دیدیم که از اول تا آخر حیات ترمه‌ها روی بند آویزان است. برخی از شاگردان فکر کرده بودند که چطور ممکن است بانو امین که این‌قدر در مذمت دنیا سخن می‌گوید این‌همه ترمه داشته باشد. بانو امین که می‌دانست در ذهن شاگردان چه می‌گذرد گفتند، خانم‌های محترم این ترمه‌هایی که دیدید، جایش روی بند است و نه در دل من. مراد بانو امین این بود که داشتن دنیا بد نیست، اما دلبستگی به دنیا بد است و نباید حب دنیا داشت.